

ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР: АШЫҚ БІЛІМ БЕРУ ПЛАТФОРМАЛАРЫНЫҢ ТІЛ ҮЙРЕТУГЕ ӘСЕРІ

*Абнасырова Р. Ж.¹, Искакова Ж.², Ескермесова Г. А.³, Сатбекова А.А.⁴

*¹ фил. ғ.к., қауымд. профессор, SDU University, Қаскелең, Қазақстан
e-mail: raikhan.abnassyrova@sdu.edu.kz

² фил.ғ.к., Шайсұлтан Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығы, Астана, Қазақстан, e-mail: oazis-jas@mail.ru

³ PhD, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті
Алматы, Қазақстан, e-mail: gulnar_9.12.81@mail.ru

⁴ пед. ғ.д., профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті
Алматы, Қазақстан, e-mail: satbekova@mail.ru

Аңдатпа. Үнемі дамып келе жатқан білім беру ландшафтында технологияның интеграциясы дәстүрлі оқыту әдістемелерін айтарлықтай өзгертті. Парадигма өзгерісіне ұшыраған маңызды салалардың бірі ол – тіл үйрету әдістемесі. Қазіргі уақытта онлайн білім беру платформалары тілді тиімді және қолжетімді меңгеруге мүмкіндік беретін қуатты құрал ретінде пайда болды. Интернеттің кең таралғандығы және цифрлық ресурстардың көбеюі тіл біліміндегі жаңа дәуірге жол ашып, білім алушыларға әртүрлі лингвистикалық дағдыларды меңгеруге, бүкіл әлем бойынша спикерлермен байланысуға және оқу тәжірибесін жеке қалаулары бойынша бейімдеуге бұрын соңды болмаған мүмкіндіктер берді.

Бұл зерттеу жұмысының мақсаты тіл үйренуге арналған әлемдік онлайн платформаларды және оның зерттелу жолын қарастыра отырып, осы цифрлық революцияның қыр-сырын ашуды көздейді.

Мақалада қазақ тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесімен айналысып жүрген отандық ғалымдар мен әдіскерлердің тіл оқытудағы тиімді әдіс-тәсілдер мен әдістеме туралы пікірлері айтылды. Сонымен қоса қазіргі кездегі қазақ тілін ашық білім беру платформалары арқылы оқыту әдістемесін зерттеу енді қолға алынып жатқандықтан әлемдік ғалымдардың тілді шет тілі ретінде ашық білім беру платформасы арқылы оқыту әдістемесіне теориялық талдау жасалды және осы бағытта зерттеу жүргізіп жүрген ғалымдардың жобалары туралы қысқаша айтылып өтті.

Мақаланың қорытындысы ретінде әлемде тіл үйрету нарығы интернет пен мультимедианы кеңінен қолдану арқылы жаңа технологиялық мүмкіндіктердің көмегімен дамып келе жатқан уақытта қазақ тілін шет тілі ретінде оқытуда әлемдік ашық білім беру платформаларын зерттеу және ең озық үлгілеріне қарай отырып, тіл үйрететін платформалар жасау аса қажет деген тұжырым жасалды.

Тірек сөздер: ашық білім беру платформасы, қашықтан оқыту, қазақ тілін шет тілі ретінде оқыту, цифрлық технологиялар, қазақ тілі, инновациялық тәсілдер, мультимедия, онлайн білім беру, тілдік платформа, мобильді қосымша

Негізгі ережелер

Қазақстан Республикасы тәуелсіздігін жария еткеннен бастап халықаралық аренадағы дамыған, озық елдердің қатарына кіруді мақсат етіп, осы орайда бірнеше стратегиялық бағдарламалардың қабылданғаны

баршамызға белгілі. Жаһандағы экономикалық, технологиялық, ғылыми, әлеуметтік, медициналық т.б. көптеген салалардың қарыштап дамуы еліміздің озық 50 елдің қатарына қосылу үдерісінің жүруіне себеп болды. Соның ішінде білім мен ғылым саласында Болон процессіне мүшелікке өту, халықаралық «Болашақ» стипендиясын тағайындау, ЖОО-лардың халықаралық рейтингтеріне қатысу т.б. шет тілдерін меңгеру талаптарын арттырып келеді. Сол сияқты мемлекет қазақ тілі мен өзге де этнос тілдерінің дамыту стратегиясын ұстанады. Осыған орай, елімізде тілдерді дамыту турасындағы бағдарламалар мен тұжырымдамалардың аясында көптеген жұмыстар атқарылып келеді.

Тіл үйрену заманауи тұлғаның негізгі капиталдарының бірі десек те болады. Мемлекетімізде қазақ (мемлекеттік тіл), орыс (ресми тіл) және ағылшын (халықаралық тіл) тілдерін оқытуға жан-жақты көңіл бөлінген. ҚР Ғылым және жоғары білім министрілігі, Тіл саясаты комитеті және оларға қарасты мекемелер, жергілікті Тіл басқармалары, түрлі қоғамдастықтар мен орталықтар, университеттер мемлекеттік тілдің қолданыс аясын кеңейту және оқыту әдістемесін жетілдіруде ауыз толтырарлық істер атқарып келеді.

Ал қазіргі ХХІ ғасырдағы цифрлық революция адамдардың бір-бірімен қарым-қатынасын ғана өзгертіп қоймай, білім беру ландшафтында да төңкеріс жасады. Тіл үйрену домен, онлайн білім беру платформаларының пайда болуымен трансформациялық өзгерістерге ұшырады. Бұл платформалар тіл үйренушілерге географиялық кедергілерден өтіп, лингвистикалық ресурстарға бұрын-соңды болмаған қолжетімділікті қамтамасыз ететін динамикалық және интерактивті тәжірибені ұсынады. Бұл зерттеу жұмысында онлайн білім беру платформаларының тілді меңгерудегі дамып келе жатқан рөлін талдауға, олардың тиімділігі мен қиындықтарына, қазақ тілін үйрету әдістемесінің ашық білім беру платформасы арқылы үйретуді дамыту қажеттілігіне тоқталатын боламыз.

Кіріспе

Тіл үйретудің негізі – әдістеме. Қазақ тілін оқыту әдістемесінің бастауын ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының еңбектерінен көреміз. Содан бері әртүрлі кезеңдерде отандық ғалымдар қазақ тілін оқыту әдістемесіне еңбектерін сіңірді. Алайда қазақ тілін екінші тіл (Т2) ретінде үйрету әдістемесі 2010 жылдарға дейін кенжелеп келгені белгілі. Мектеп және университеттерде қазақ тілін Т2 ретінде үйретуде грамматиканы оқыту басты нысана болды. Тәуелсіздік жылдары мемлекеттік тілді білуге талап та, қажеттілік те арта түсті. Бұған түрлі факторлар ықпал етті: қоғамдық сананың өсуі, мемлекеттік органдарда құжатайналымының қазақ тілінде жүргізілуі, қазақ тілінде ғылыми жұмыстардың жарық көруі т.б.

Қазақ тілін Т2, яғни Қазақстандағы өзге ұлт өкілдеріне үйрету әдістемесі ХХІ ғасырдың екінші онжылдығынан бері жаңаша көзқараспен, білім мен ғылымның, технологияның жаңа парадигмаларында оқытыла бастады. Оған еліміздің ғалымдары мен әдіскерлерінің еңбектері куә. Мәселен, 2015 жылы ғалым Гүлбағиза Мұсаеваның «Қазақ тілі шет тілі ретінде» (А1, А2) атты оқу

құралдары жарық көріп [1], республикамыздың көптеген мемлекеттік мекемелері мен тіл орталықтарына, университеттеріне кеңінен таралды. Оқулықта алғаш рет қазақ тілін екінші тіл ретінде емес, шет тілі ретінде оқыту әдістемесі ұсынылады. Кітаптар бірнеше жылғы апробациялардан өтіп, бүгінде қазақ тілін оқытудағы тиімді құралдардың біріне айналып отыр. Жалпы әлемдік тіл үйрету тәжірибесінің озық әдістерін назарға алатын болсақ, тіл үйретуде екінші аралық тілді қолданбау анағұрлым тиімді екені факт.

Мемлекеттік тілді үйретудегі озық тәжірибелерді анықтау мақсатында Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Тіл саясаты комитеті мен Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығының ұйымдастыруымен «Тілді үйретудегі отандық әдістемелердің тәжірибесі» тақырыбындағы онлайн-семинарлар сериясы 2022 жылдың ақпан және сәуір айлары аралығында ұйымдастырылды.

Іс-шараның мақсаты – тілді үйрету әдістемесі бойынша тәжірибе жинақтау мақсатында үздік әдістемелік идеяларды ортаға салу, қазақ тілін үйрету әдістемесін жетілдіру.

Семинарға арнайы елімізде қазақ тілін оқытуда ғылыми зерттеулер жүргізіп, оның нәтижелерін практикада қолданып жүрген ғалымдар, сол сияқты қазақ тілін оқытуда шеберлігін шыңдап, жетістіктерге қол жеткізген оқытушылар мен әдіскерлер қазақ тілін үйретуде қолданып жүрген әдістемелерімен, тәжірибелерімен бөлісті. Семинардың қорытындысы бойынша тілді оқытуда функционалдық-семантикалық әдіс, когнитивті, лингвомәдени әдіс, тілді аралық тілсіз үйрету, коммуникативтік әдіс, интерактивті әдістер тиімді екені анықталды.

Филология ғылымдарының докторы, Назарбаев университеті Қазақ және түркология департаментінің профессоры Күзекова Зейнехан «Қазақ тілінің қолданбалы грамматикасының әдістемесі» баяндамасында [2] тілдік білім, тілдік мәдениет, бүгінгі таңда тілді оқытуға жаңаша қарауды талап ететіні туралы ойын ортаға салады. Қазақ тілін оқыту мазмұнын пәндік, процессуалдық, тіл біліміндегі құрылымдық, құрылымдық-семантикалық, функционалдық аспектілері тұрғысынан қарастырып, лексикалық бірліктерді үйретуге құрылған жаттығулардың тиімділігін көрсетеді. Ғалым қазіргі таңда тілді үйретуде функционалдық-коммуникативтік әдістемені қолдануды ұсынды, оның ішінде лексикалық және грамматикалық тақырыптарды оқытқанда концентрлік жүйеге сүйене отырып оқытудың маңыздылығына тоқталады. Сонымен қатар тілдік бірліктердің ядролық мағынасынан бөлек, олардың қолданыстағы мағыналарын үйрету қажеттілігін айтады. Бұл дегеніміз, егер лексика бір сабақтан екінші сабаққа байланыста берілсе, тіл үйренуші сөздерді жаттамай, меңгереді. Грамматикада да осындай сабақтастық болу шарт, мысалы, бірінші сабақта барыс септігі өтілсе, келесі сабақта оның басқа мағынасы, яғни қолданысы ашылуы тиіс. Сәйкесінше, алдыңғы мағынаны қолданыстағы мағына жалғастырса, ол жаттауға емес, меңгеруге бағытталады.

КИМЭП университетінің профессоры, филология ғылымдарының докторы Ерназарова Зәуреш Шаршыбекқызы тілді меңгергенде тіл

үйренушіде қалыптасқан когнитивті құрылымдардың негізінде белгілі бір тәртіппен, жүйемен ұсыну грамматикалық категорияны қабылдаудағы қиындықтардың алдын алады және жаңа ақпаратты дұрыс қабылдауға, қолдануға мүмкіндік береді дейді. Бұны әдістеме ғылымында когнитивті бағыт деп атайды. Осы тұрғыдан келгенде тапсырманы берудің реті, белгілі бір әдіс пен әдістемеге негіздеп әзірлеу маңызды болып табылады. Когнитивтік әдісте тілдік бірліктерді таным арқылы үйрету басымдыққа ие, яғни тіл үйренуші белгілі бір материалды, сөздерді меңгеру үшін оны көру, есту, қайталау, жазу керек. Сонымен қатар тілдік бірлікті тану үшін оның танымында бірінші тұтас бейне қалыптасу керек, содан кейін тұтастықтан бөлшекке өтуге болады [3]. Қазіргі қазақ тілін үйретудегі негізгі мәселе де осы болып табылады, алдымен бөлшек, яғни сөз оқытылады, содан кейін барып мәтін беріледі. Ал когнитивтік әдіске сәйкес лексикалық тақырыпты меңгерту үшін, алдымен, жалпыдан жалқыға өту тиімді, себебі танымдық процесте бөлшектен тұтасты қабылдау әлдеқайда қиын. Яғни алдымен мәтінмен жұмыс, содан кейін сөздікпен жұмыс қамтылуы қажет. Сөздерді үйреткен кезде тіл үйренушінің танымы арқылы жұмыс істеу керек, осыдан когнитивті оқыту бағыты айқындалады.

3.Ерназарова қолданып жүрген тілді оқытудағы когнитивті бағыт оң нәтиже беріп, оқу процесінде сынамаланып жүр.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің доценті, ф.ғ.к. Мұсаева Гүлбағиза Әбіласымқызы «Қазақ тілін үйрету алгоритмі» [3] тақырыбындағы баяндамасында тіл үйренушіге ұсынылатын тілдік материал оқытудың мақсатына сай сұрыпталып, логикалық тұрғыда електен өтіп, белгілі бір жүйемен реттеліп берілуі жөнінде айтты. Бұл жүйе бір-бірімен байланыса отырып дамиды шағын қадамдардан тұрады және соған негізделіп қазақ тілін шетел азаматтарына үйретуге арналған оқу құралдары кең қолданысқа ие болған. Тілді үйрету үшін алгоритм қажет. Сабақтар үнемі алдыңғы және кейінгі сабақтармен байланысты болып, әр сабақ үлкен бір курстың бөлшегі болу керек. Тілді екі бағытта оқытамыз: 1) Тіл туралы оқыту; 2) Тілді таным қатынасы ретінде оқыту. Ол үшін коммуникативті әдіс керек. Коммуникативті оқыту дегеніміз тіл үйренушінің кез келген коммуникациялық жағдайда сөйлеуі, барлық әрекетке сай болуы, шынайы өмірдегі жағдаятта сөйлеуі. Алгоритм құру барысында өмірлік модельмен жұмыс істеу маңызды. Грамматиканы оқытуда грамматикалық символдар, модельдер қолданылған тиімді.

Қорытындылай келгенде, тілді үйретуде әр тапсырманың артында ғылыми-лингвистикалық әдістемелік негіз жатуы тиіс, тапсырма әзірлеу, тақырыптардың, сабақтардың өзара байланысы, материалды сұрыптау – барлығы тіл үйретудің алгоритмін құрайды.

Сонымен қатар ғалым Мұсаева Гүлбағиза Әбіласымқызы қазақ тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесін ұсынады [4, 38-43 бб.]. Мемлекеттік тіл көптен бері аударма арқылы, яғни орыс тілі арқылы үйретуге негізделіп келді, алайда бұл әдістеме жылдар бойы тілді меңгерудің тиімділігін арттырмағаны белгілі. Сондықтан Г.Мұсаева шетелдік тәжірибелерге сүйене отырып, қазақ тілін шет

тілі ретінде, аудармасыз үйретуді ұсынғандардың бірі болып табылады. Бұл әдістемеге сай тіл үйренушіге барлық материал оқытылатын тілде ұсынылып, түсіндіріледі. Мәселен, егер біз Чехия, Түркия немесе басқа да кез келген елге барып сол елдің тілін үйренетін болсақ, бізге ол тілді меңгеру үшін қазақша түсіндіріп жатпайды. Бұл әдістеменің тиімділігі - тіл үйренуші бірден тілдік ортаға еніп, оқытушының шеберлігінің нәтижесінде жетістікке жетеді. Ол үшін грамматиканы оқытуда грамматикалық символдар, модельдер қолданылған тиімді.

Г.Мұсаеваның ұсынып отырған қазақ тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесі тілді меңгеруде тиімді болып табылады.

Назарбаев университетінің қазақ тілі оқытушысы, филология магистрі, Балабеков Айдар Қалайбердіұлы коммуникативтік және интерактивті әдістің тиімділігіне назар аудартады. Тіл үйретуде интерактивті қарым-қатынас, аудиториямен жанды байланыс құру басты назарда болуы қажет. Тіл үйренушілердің «тілдік кедергісін» жоюдағы сұхбат және оқылым мәтіндерінің барынша шынайы берілуі, қолданыстағы белсенді сөздерді пайдалану жолдары қарастырыла келе, көркем шығармаларды деңгейге сай өңдеу жолдары тілді меңгеруді жеңілдетеді [3]. Яғни коммуникативтік әдістеме кәдімгі өмірде болатын шынайы тақырыптарда пікір алмасу дегенді білдіреді. Бұл әдістеменің нәтижесінде тіл үйренуші тілді кез келген жағдайда қолдана алады. Коммуникативтілікке бағытталған ұстаным – тіл үйренушінің ауызша және жазбаша түрде қарым-қатынас жасай алуы үшін қажетті коммуникативтік мүмкіндіктерін тудыруға бағытталған оқыту. А.Балабековтің қолданып жүрген әдістемесі тілді үйренуде жетістіктерге жеткізіп, бүгінде оның авторлығымен шыққан бірнеше оқулықтар қазақ тілі курстарында оң нәтижесін беріп жүр.

Қарағанды облысы Тілдерді оқыту орталығының директоры Игенова Алмагүл Ақмашқызы «Қазақ тілін кәсіби салаға бағыттап тиімді ұйымдастыру» тақырыбында баяндама жасады. Мемлекеттік тілдің аясын кеңейтудің ұтымды жолы – кәсіби лексиканы дамыту. Осы мәселеге кеңінен тоқталып өткен спикер сот саласының қызметкерлеріне арналған QR кодталған үш деңгейлік қазақ тілі оқу-әдістемелік кешені аудио құралымен таныстырды. Оқу құралының әр деңгейі V модульден, 40 академиялық сағатқа негізделіп жазылған. Лексикалық минимум, грамматика, жазылым, оқылым, тыңдалым сөйлесім дағдыларын қалыптастыруға арналған жұмыс түрлері берілген. Мәтіндер, сұхбат түрлері, толтыруға арналған кестелер, сот саласының терминдері мен іс-қағаз түрлері жүйелі берілген [3].

Жоғарыда біз ғалымдар мен әдіскерлердің тіл оқытудағы тиімді әдіс-тәсілдер мен әдістеме туралы пікірлерін қорытындылайтын болсақ, екінші тіл үйретуде коммуникативтік әдіс, функционалды грамматика, когнитивтік әдіс, ойын арқылы үйретудің маңызы ерекше екенін түсіндік. Десек те, осындай тиімді әдіс-тәсілдерді жүйелі түрде қолдана отырып тіл үйретудің жаңа цифрлық технологиясы қалыптасқанын зерттеу өзекті екенін айтуымыз керек.

Материалдар мен әдістердің сипаттамасы

Қазақ тілін шет тілі ретінде ашық білім беру платформасы арқылы үйретуге байланысты мақала жазу барысында, ең алдымен, біз отандық ғалымдар мен әдіскерлердің тіл оқытудағы тиімді әдіс-тәсілдер мен әдістеме туралы пікірлеріне тоқталу үшін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Тіл саясаты комитеті мен Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығының 2022 жылдың ақпан және сәуір айлары аралығында «Тілді үйретудегі отандық әдістемелердің тәжірибесі» тақырыбында өтілген онлайн-семинар материалына сүйендік және Г.Мұсаеваның қазақ тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесіне қатысты жазған мақалалары мен оқулықтары басшылыққа алынды.

Қазақ тіл білімінде қазақ тілін үйрететін мобильдік қосымшаларды зерттеу және шет тілдерін үйрететін мобильдік қосымшалардың тиімділігін зерделеу мен сараптау нақты ғылыми нысанға айналмай отырғандықтан біз көбіне Ресей және алыс шетел ғалымдарының тәжірибелері мен зерттеулеріне сүйендік, соның ішінде Ресей ғалымы В.А.Куклев пен Н.Н.Касаткинаның мобильді оқытуға қатысты пікірлеріне тоқталдық.

Ал үздік сайттар мен мобильді қосымшаларды анықтау барысында шет тілдерін үйрету курстарын ұйымдастыратын <https://preply.com/> берген тізімдері мен <https://apprenda.com/> сайтындағы ақылы және ақысыз үздік МҚ тізімі қаралды.

Жалпы мақала жазу барысында ашық білім беру платформасы арқылы оқытудың теориялық негіздерін анықтау үшін әлемдік зерттеу еңбектеріне шолу, талдау, салыстыру, жинақтау, мәліметтерге сыни тұрғыда сипаттама беру, қайта өңдеу және ғылыми ой-пікірлерді салыстыра сипаттау, материалдарды жүйелікпен баяндау, түсіндіру әдістері қолданылды.

Талқылау

Бүгінде дәстүрлі немесе интерактивті түрде тіл үйретудің орнын технологияның жетістіктерін кеңінен қолдана отырып екінші тілді меңгеру жаһанадық үрдіске айналып отыр. Осы ретте қазақ және шетел ғалымдары бірқатар зерттеулер жасағанмен, қазақ тілін үйрететін мобильдік қосымшаларды зерттеу, шет тілдерін үйрететін мобильдік қосымшалардың тиімділігін зерделеу мен сараптау нақты ғылыми нысанға айналмай отыр. Бұл орайда біз көбіне Ресей және алыс шетел ғалымдарының тәжірибелері мен зерттеулеріне сүйенеміз.

К.Кударова, А.Таженова [5], Б.А. Досжанов, Р.У. Альменаева, Б.К. Жарменова [6], А.Ораз, Қ.Маликов [7], Г.Азимова, А.Сатбекова [8], Г.Бакирова, А.Құдурбек, М.Сұлтанова, Ш.Жубанова [9], С.Қ. Қожахмет, Е.П. Макашев, Қ.С. Дальбекова, А.К. Исакова [10], Қ.Аубакирова, А.Мустафаева, М.Кулахметова [11] сияқты отандық зерттеушілердің ғылыми мақалаларында мобильдік қосымшалар арқылы тіл үйретудің тиімділігі, олардың түрлері, сабақта қолдану тәсілдері жалпы шолу ретінде сөз болады.

Қазіргі заманда ғылыми-техникалық прогрестің дамуына байланысты оқытудың дәстүрлі формасынан интерактивті, мобильді формасына ауысқанымызға пандемия қатты әсер етті. Қашықтықтан оқыту түрлі

платформалар арқылы жүзеге асырылып, бүгінде оқытудың гибриді түрлері де кеңінен қолданылады. Онлайн және офлайн оқыту, жаппай ашық білім беру платформалары және түрлі мобильді қосымшалар арқылы іске асып жатыр. Соның ішінде тілді мобильдік қосымшалар арқылы оқыту алғашқылардың бірі болды десек, жаңылыспаспыз. Мобильді телефондардың мүмкіндіктері мен күн сайын жаңарып жатқан функциялары тіл үйренушіге электронды ресурстар арқылы өзіне қажет әдебиеттер, контент, карточка т.б. жүктеуге өте ыңғайлы және пайдалы. Мобильді гаджеттер арқылы білім алу, тіл үйрену тұтынушыларға уақытын тиімді пайдалануға және кез келген ыңғайлы жерде үйренуге, пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл әсіресе ересектер үшін өте қолайлы. Мобильді оқу дәстүрлі сыныптарды оқытылатын сабақтарға қарағанда әлдеқайда адамның уақыты мен қуатын үнемдейді, тіл үйренуге немесе басқадай қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін пайдаланады. Мобильді құрылғылар тұтынушыда да өте ыңғайлы, яғни тұтынушы оны өз қалауымен таңдап, кез келген жерде өзімен бірге алып, қолайлы уақытта, ыңғайлы жерде қолдана алады. Мобильді технологиялар сонымен қатар оқытушылардың сабаққа дайындығы үшін де өте қолайлы әрі қазіргі смартфондар нарықта қолжетімді, олардың алуан түрі бар. Сонымен қатар мобильді технологиялар арқылы тіл үйренушілермен, оқушылармен жылдам кері байланыс орнатуға болады.

Жалпы мобильді оқыту немесе мобильді технологиялардың тіл үйренудегі мүмкіндіктері зор болғанымен, классикалық түрдегі сабақтарды толығымен ауыстыра алады деп ойлау қате. Себебі тілді үйрену үшін тек индивидуалды түрде оқудан басқа, тілдік ортаға ену, тілді өмірде пайдалану, оқытушының бағыт-бағдары сияқты көптеген процестердің орнын толыққанды басып алмайтыны түсінікті.

Мобильді қосымшаларда көбіне арнайы жаттығулар мен тапсырмалардың жиынтығы ұсынылады, егер тіл үйренуші қандайда материалды түсінбеген болса, оған міндетті түрде мұғалімнің көмегі қажет болады. Мобильді қосымшалардың басым көпшілігі грамматиканың негіздерін үйретумен шектеліп, лексикалық бірліктерді жаттатуға, үйретуге бағытталған. Десек те мобильдік қосымшалар арқылы тіл үйренудің артықшылықтары бар екенін қазіргі тіл үйренуге арналған көптеген қосымшалар мен оны тұтынушылардың санынан аңғаруымызға болады.

Күн санап қазақ, ағылшын тілдерінің оқытушылары мобильді оқытуға көңіл бөліп, өз сабақтарында интерактивті әдіс-тәсілдермен бірге қолдануды енгізіп келеді. Оқытудың бұл түрін «тілді мобильді технологияларды қолдану арқылы үйрету» деп аталады. Шет тілдерін мобильді қосымшалар арқылы үйретудің жалпы мәселелері ресейлік ғалымдармен біршама зерттелсе, отандық ғылымда тек IT мамандарының өнім ретінде зерттеу жұмыстарында кездеседі. Біздің ойымызша, тілді мобильді қосымшалар арқылы үйрену жаңа әдіс әрі ол тіл үйренушілер үшін ыңғайлы, қолжетімді болып табылады.

Нәтижелер

Қазақстандағы ашық білім беру платформалары көптеген университеттердің базасында құрылғанын көруге болады, алайда олардың ішінде нақты тіл оқытатын курстардың немесе арнайы қосымшалардың жоқтығын байқаймыз. Біз еңбегімізде нақты ашық білім беру платформалары түрінде қарастырылатын әрі сайт, әрі мобильді қосымша болып әзірленген тіл үйрететін қосымшаларды қарастыруды көздедік.

Мобильді оқытуды кез келген пәнге, салаға, дағдыға қатысты ұйымдастыруға болады, дегенмен зерттеушілердің көпшілігі мобильді оқыту әсіресе шет тілдерін оқытуда тиімді деген пікірді қостайды.

Ресей ғалымы В.А.Куклев өзінің мобильді оқытудың методологиясы мен теориясына арналған монографиялық зерттеулерінде МО мынадай қағидаттарын атайды:

- үздіксіздік және бейімделу;
- оқу процесінің дербестігі;
- оқытудың контексттілігі;
- қолжетімділік;
- уақыт пен оқытуды басқару;
- оқытушының білім алушылармен икемді өзара іс-қимылы;
- өзін-өзі тәрбиелеу принципі [12, 129-133].

Н.Н.Касаткина МО арқылы шет тілдерін үйренудің артықшылықтарын төмендегідей көрсетеді:

- мобильді құрылғылар оқытудағы негізгі немесе басым технология болып табылады;

- оқытудың мақсаты – тілдік, әлеуметтік-мәдени және мәдениетаралық құзыреттіліктерді қалыптастыру;

- оқу материалын ұсыну, оқытуды қолдау және бақылау;

- оқытуды кез келген жерде, кез келген уақытта жүзеге асыру [13, 148].

Көріп отырғанымыздай МО терминіне берілген анықтамалар мен оның басымдықтарына оқу процесінің уақыт пен орынға тәуелсіздігі, қолжетімділік, дербестілік, оқу мазмұнының икемділігі жатады.

Сонымен мобильді оқыту мобильді құрылғылар арқылы жүзеге асатын, білім алушының қажеттіліктеріне бағдарланған оқыту түрі болса, оның ішкі мазмұны, әдістемесі, технологиялық мүмкіндіктері арнайы мобильді қосымша арқылы көрініс табады. Қазіргі таңда мобильді қосымшалар арқылы шет тілдерін үйрену белсенді түрде қолданылады. Әр қосымшаның өзінің негізгі ерекшеліктері, үйрететін тілі, контенті, үйрету әдісі болады. Интернет кеңістіктегі сандаған, әр алуан тіл үйретуші мобильді қосымшалардың (МҚ) тиімділігіне талдау жасау үшін, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің оқытушылары Д.Асанова мен А.Прлепесова ағылшын тілін оқытудағы МҚ рөлін анықтай отырып, студенттердің арасында жүргізілген сауалнаманың қорытындысы бойынша олар ағылшын тілін үйрену үшін Lingualeo - 66.1%; Duolingo - 61.6%; Puzzle English – 32.3%; with Memrise – 21%; Polyglot and BBC Learning English– 19.4%; Bussu – 17.7% т.б. МҚ түрлерін қолданады. Сонымен қатар зерттеушілер МҚ тиімділігін анықтау

мақсатында М.А.Одинокаяның дидактикалық сипаттамаларына ерекше көңіл бөлетіндігін алға тартады [14, 121-125].

М.А.Одинокая Learn English Elementary, Duolingo, Memrise, Grammar Up, LinguaLeo МҚ қарасытыра отырып, олардың операциялық жүйесіне, функцияларына, оқыту әдістемесіне, дидактикалық материалдарына шолу түрінде сипаттама беріп өтеді [15, 100-102 бб.].

Бұдан басқа шет тілдерін үйрететін ең үздік МҚ тізімін жариялаған бірнеше ұйымдарға сілтеме жасайтын болсақ, онда МҚ үздіктерінің тізімін ғана бермей, сипаттамасын, күшті және осал жақтарын саралағандарын көруімізге болады.

Мысалы, шет тілдерін үйрету курстарын ұйымдастыратын <https://preply.com/> сайтында үздіктердің тізімі былай берілген:

- ақысыз үйрететін үздік қосымшалар: Duolingo, Memrise;
- сөйлеу тәжірибесін жетілдіретін үздік қосымшалар: Speakly, HelloTalk, HiNative;
- сөздік қорды дамытатын үздік қосымшалар: Drops, Triplingo, Qlango;
- дыбыстаудағы үздік қосымшалар: Rosetta Stone, Pronounce, Mosalingua;
- ойын арқылы үйрететін үздік қосымшалар: Mondly, Busuu;
- грамматиканы үйрететін үздік қосымшалар: Babbel, Lingualift;
- тыңдау дағдысын жетілдіретін үздік қосымшалар: Pimsleur, Beelinguapp, Lirica.

Сайтта үздік тіл үйрететін қосымшалардың тізімі 7 санатқа бөлінгенін байқауға болады, сонымен қатар әр қосымшаның ақысы, ерекшелігі, күшті және осал жақтары қысқаша сипатталған.

Сол сияқты <https://apprenda.com/> сайтында ақылы және ақысыз үздік МҚ тізімі мен сипаттамалары берілген:

Duolingo
Memrise
Babbel
Busuu
Rosetta Stone
translate.google.com
MindSnacks
50languages
Mangolanguages
Anki.

Әлемде тіл үйрету нарығы интернет пен мультимедианы кеңінен қолдану арқылы жаңа технологиялық мүмкіндіктердің көмегімен дамып келе жатқан уақытта қазақ тілін шет тілі ретінде оқытуда әлемдік ашық білім беру платформаларын зерттеу және ең озық үлгілеріне қарай отырып, тіл үйрететін платформа жасау аса қажет екендігін байқауымызға болады.

Ютуб әлеуметтік желісінде SDU University ішкі жобасы бойынша түсірілген

Р.Ж.Абнасырованың

<https://youtube.com/channel/UCh7k9ERfvk8wLcvedBIB1WQ> қазақ тілін шетелдік азаматтарға латын және кирил әліпбиі бойынша үйрететін бейне сабақтары тіркелген. Бейне сабақтардың нәтижесі бойынша өз тәжірибелерімен жоба жетекшісі семинарларда

<https://tilmedia.kz/ru/info/884?fbclid=IwAR0oayKuOA5FxuKCC-KfQ6H1vyRL5gR8YA9EZusXVaJ9yqVnWHNle9FHBOM> бөлісіп жүр.

Ал қазіргі уақытта жоба жетекшісі Р.Абнасырова және жоба орындаушылары №AP19677903 «Қазақ тілін шет тіл ретінде оқытуда ашық білім беру платформасын пайдаланудың ғылыми-әдістемелік негіздері» атты мемлекеттік ғылыми жоба бойынша зерттеу жұмысын бастап кетті. Жобаның негізгі мақсаты елімізде білім алып жатқан және өзге мемлекетте жүрсе де қазақ тіліне деген қызығушылығы бар шетелдік азаматтардың мемлекеттік тілімізді үйренуге деген қызығушылығын арттыру үшін қазақ тілін екінші тіл ретінде ашық білім беру платформасы арқылы оқытуды ғылыми-теориялық тұрғыдан негіздей отырып, қазақ тілін үйретудің қазіргі заман талабына сай әдістемесін ұсыну.

Жобаның негізгі міндеттерінің бірі

- қазақ тілін қашықтықтан оқытуға арналған екі әліпби негізінде жасалған (латын графикалы әліпби және кирилл әліпбиі) білім платформасын құру:

- Шет тілдерді оқытудың бастапқы және жалғастырушы деңгейлеріне арналған (A1, A2) еуропалық стандарттарды толық қамтитын тіл арқылы қарым-қатынас жасау қызметінің барлық дағдысын (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) меңгерте алатын, кинотренинг тәсілдері арқылы жасалған қазақ тілін меңгертуге арналған бейне сабақтар түсіру;

- Әр тақырыпты өткеннен кейін сол тақырыпқа қысқаша анимациялық фильмдер түсіру.

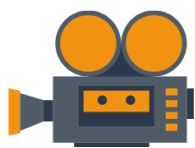
- Әр деңгейге сай келетін қазақ әндерінің жинағын әзірлеу;

- Тіл үйренушінің бойында тыңдалымды және оқылымды меңгертуге байланысты білім, білік, дағдыларын дамытатын қысқаша әңгімелердің PDF нұсқасын жасау;

- Тіл үйренуші берілген барлық тапсырмалардан өтіп, курсты толық оқып біткен жағдайда сертификат алуына мүмкіндік тудыратын қорытынды тест жасау.

Бейнесабак

Бейнежазба

Мәтін

Ән айту

Тест

Цифрлық технология заманында ашық білім беру платформалары арқылы қазақ тілін оқытуға арналған жобамыз мемлекеттік тіліміздің шет тілі ретінде оқыту әдістемесін жетілдіруде оң өзгерістерге бағытталған, жаңашыл зерттеулердің бірі болып табылады.

ашық білім беру ресурстарына қатысты дамыған елдердің тәжірибесін зерттей отырып тілді шет тілі ретінде ашық білім беру платформасы арқылы оқытудың әдістемесі жасалуымен, зерттеу жұмысы негізінде шетелдік азаматтарға қазақ тілін қашықтықтан оқи алуына мүмкіндік беретін латын және кирилл әліпбиі негізінде жасалған ашық білім беру платформасы дайындалып, тәжірибеден өткізілуімен айқындалады.

Цифрлық технология заманында ашық білім беру платформалары арқылы қазақ тілін оқытуға арналған жоғарыда аталған жоба мемлекеттік тіліміздің шет тілі ретінде оқыту әдістемесін жетілдіруде оң өзгерістерге бағытталған, жаңашыл зерттеулердің бірі болып табылады деген ойдамыз. Және әлемнің үздік тіл оқыту платформаларын зерттей келе қазақ тілін үйренем деген шетелдік азамат еш қиындықсыз, мұғалім іздемей қашықтықтан және онлайн оқи алатын екі әліпби негізінде жасалған (латын графикалы әліпби және кирилл әліпбиі) ашық білім беру платформасының құрылуы өз еркімен қазақ тілін үйренемін деушілерге жақсы көмек болатынына сеніміміз мол.

Қорытынды

Қазіргі жаһандану заманында Қазақстанның халықаралық кеңістіктегі саяси, экономикалық беделіне сай шетелдік білімгерлердің қазақ тіліне сұранысы жылдан жылға артып келеді. Осы орайда, қазақ тілін шет тілі ретінде оқытудың әдістемесін жетілдіру және оқытудың жаңашыл жолдарын іздеу – бүгінгі күннің *өзекті мәселесі* болып отыр.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев «Қазақ тілінің мемлекеттік тіл ретіндегі рөлі күшейіп, ұлтаралық қатынас тіліне айналатын кезеңі келеді деп есептеймін» - деп, алдағы уақытта қазақ тілінің мәртебесі артатыны туралы жариялаған болатын. Тіл үйренуші, шетелдік азаматтар, заманауи әдіс-тәсілдерден біршама хабардар және олардың қазіргі заманға сай тілді үйренуге деген сұранысы басым.

Қалай болғанда да тіл үйренушілерге жаңа технологиялар мен мультимедия мүмкіндіктерінің арқасында тілді үйрету нарығы басталып келеді. Ашық білім беру онлайн оқытудың үздіксіз, әрі кез келген уақытта қолжетімді заманауи білім беру жүйесі болып табылады. Кез келген адам сабақтың уақыты мен орнын өз бетінше таңдау арқылы жаңа білім мен дағдыларды тегін ала алады. Ашық білім берудің принципі – адамның білім алу уақыты шексіз.

Әлемде тіл үйрету нарығы интернет пен мультимедианы кеңінен қолдану арқылы жаңа технологиялық мүмкіндіктердің көмегімен дамып келе жатқан уақытта қазақ тілін шет тілі ретінде оқытуда әлемдік ашық білім беру

платформаларын зерттеу және ең озық үлгілеріне қарай отырып, тіл үйрететін платформалар жасау аса қажет.

Қаржыландыру туралы ақпарат

Бұл мақала №AP19677903 Қазақ тілін шет тіл ретінде оқытуда ашық білім беру платформасын пайдаланудың ғылыми-әдістемелік негіздері гранттық жобасы аясында орындалды

ӘДЕБИЕТ

- [1] Мұсаева Г. Қазақ тілі шет тілі ретінде базалық деңгей. – Астана, 2015. – Б. 239.
Г.Мұсаева Қазақ тілі шет тілі ретінде жалғастырушы деңгей. – Астана, 2015. – 140 б.
- [2] <https://ult.kz/post/til-mamandary-tazhiribe-almasty>
- [3] <https://tilalemi.kz/article/2934.html>
- [4] Мұсаева Г.Ә., Дүйсенбаева Р.И., Машинбаева Г.Ә. Тілдерді оқыту үдерісінде сөйлеуді қабылдау мен тудыру // Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті Хабаршысы. Филология сериясы. – Алматы. – 2019. – №1 (67). – Б. 223-229.
- [5] Кударова К., Таженова А. Шет тілі сабақтарында білім алушылардың лексикалық дағдыларын қалыптастыру үшін электрондық гаджеттерді пайдалану // Ғылым және білім. – 2023. – № 2 (71) журналға қосымша №1. – Б. 302-314.
- [6] Досжанов Б.А., Альменаева Р.У., Жарменова Б.К. Білім беруде мобильді оқыту технологиясының тенденциясы мен болашағы // ҚР ҰҒА Абай ат.ҚазҰПУ Хабаршысы. Педагогика ғылымдары сериясы. – 2021. – №4 (72). – Б. 25-32.
- [7] Ораз А., Маликов Қ. Қазақ тілін үйретуде мобильді қосымшаларды пайдаланудың тиімділігі // Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Хабаршысы. Филология сериясы. – 2023. – № 3 (144)/2023. – Б. 203-2015.
- [8] Азимова Г., Сатбекова А. Қазақ тілін оқыту әдістемесі саласында заманауи мобильді қосымшаларды қолданудың тиімді жолдары // ҚР ҰҒА Абай ат.ҚазҰПУ Хабаршысы. Педагогика сериясы. – 2022. – 3 (397). – Б. 5-20.
- [9] Бакирова Г., Құдурбек А., Сұлтанова М., Жубанова Ш. Ағылшын тілін үйренушілердің ынтасы мен ынтымақтастығын цифрлық технологиялар арқылы арттыру // Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ Хабаршысы. «Педагогика ғылымдары» сериясы. – 2023. – 2 (69). – Б. 219-236.
- [10] Қожахмет С.Қ., Макашев Е.П., Дальбекова Қ.С., Исакова А.К. Қазақ тілін үйретуге арналған мобильдік қосымша құру // ҚР ҰҒА Абай ат.ҚазҰПУ Хабаршысы. «Физико-математикалық ғылымдар» сериясы. – 2020. – №4(72). – Б. 208-213.
- [11] Аубакирова Қ., Мустафаева А., Кулахметова М. Шетел тілдерін үйретуде мобильді оқытуды қолданудың тиімділігі // ПМУ Хабаршысы. Филология сериясы. – 2016. – № 4. – Б. 42-48.
- [12] Куклев В.А. Методология мобильного обучения. – Ульяновск: УЛГТУ, 2006. – 254 с.
- [13] Касаткина Н.Н. Теоретические основы мобильного обучения иностранным языкам // Ярославский педагогический вестник. – 2016. – № 5. – С.147-151.
- [14] Асанова Д., Прлепесова А. The role of educational mobile apps in learning English (non-linguistic specialties) // Вестник Карагандинского университета. Серия «Педагогика». – 2020. – №2(98). – С.121-125.
- [15] Одинокая М.А., Коллерова М.В. Роль образовательных мобильных приложений в изучении английского языка // Интерактивная наука. Педагогика. – 2017. – № 12. – С. 100-102.

REFERENCES

- [1] Musayeva G. A. Kazak tili shet tili retinde bazalyk dengeyi (Basic level of Kazakh language as a foreign language) // – Astana, 2015. – p. 239. Musayeva G. A. Kazak tili shet tili retinde bazalyk dengeyi (Basic level of Kazakh language as a foreign language). – Astana, 2015. – 140 b. [in Kaz.]
- [2] <https://ult.kz/post/til-mamandary-tazhiribe-almasty>
- [3] <https://tilalemi.kz/article/2934.html>
- [4] Musayeva G. A., Duysenbayeva R. I., Mashinbayeva G. A. Tilderdi okytu uderisinde soyleudi kabyldau men tudyru (Perception and generation of speech in the process of language learning) // Abay atyndagy Kazak ulttyk pedagogikalyk universiteti Khabarshysy. Filologiya seriyasy. – Almaty. – 2019. – №1 (67). – B. 223-229. [in Kaz.]
- [5] Kudarova K., Tazhenova A. Shet tili sabaktarynda bilim alushylardyn leksikalyk dagdylaryn kalyptastyru ushin elektrondyk gadzhetterdi paydalanu (Use of electronic gadgets to form students' lexical skills in foreign language classes) // Gylym zhane bilim. – 2023. – № 2 (71) addition to the journal №1. – B. 302-314. [in Kaz.]
- [6] Doszhanov B. A., Almenayeva R. U., Zharmenova B. K. Bilim berude mobildi okytu tekhnologiyasynyn tendenciyasy men bolashagy (Trends and future of mobile learning technology in education) // KR UGA Abay at. KazUPU Khabarshysy. Pedagogika gylymdar seriyasy. – 2021. – №4 (72). – B. 25-32. [in Kaz.]
- [7] Oraz A., Malikov K. Kazak tilin uyretude mobildi kosymshalardy paydalanudyn tiimdiligi (Effectiveness of using mobile applications in teaching the Kazakh language) // L. N. Gumilev atyndagy EEU Khabarshysy. Filologiya seriyasy. – 2023. – № 3 (144)/2023. – B. 203-2015. [in Kaz.]
- [8] Azimov G., Satbekova A. Kazak tilin okytu adistemesi salasynda zamanai mobildi kosymshalardy koldanudyn tiimdi zholdary (Effective ways of using modern mobile applications in the field of Kazakh language teaching methodology) // KR UGA Abay at. KazUPU Khabarshysy. Pedagogika seriyasy. – 2022. – 3 (397). – B. 5-20. [in Kaz.]
- [9] Bakirova G., Kudurbek A., Sultanova M., Zhubanova S. Agylyshyn tilin uyrenushilerdin yntasy men yntymaktastygyn cifrlyk tekhnologiyalar arkyly arttyru (Enhancing engagement and engagement of English language learners through digital technologies) // Abylay khan atyndagy KazKhKzhATU Khabarshysy. “Pedagogika gylymdary” seriyasy. – 2023. – 2 (69). – B. 219-236. [in Kaz.]
- [10] Kozhakhmet S. K., Makashev E. P., Dalbekova K. S., Iskakova A.K. Kazak tilin uyretuge arnalgan mobildik kosymsha kuru (Creating a mobile application for teaching the Kazakh language) // KR UGA Abay at. KazUPU Khabarshysy. “Fiziko-matematikalyk gylymdar” seriyasy. – 2020. – №4 (72). – B. 208-213. [in Kaz.]
- [11] Aubakirova K., Mustafayeva A., Kulakhmetova M. Shetel tilderin uyretude mobildi okytudy koldanudyn tiimdiligi (Effectiveness of using mobile learning in teaching foreign languages) // PMU Khabarshysy. Filologiya seriyasy. – 2016. – №4. – B. 42-48. [in Kaz.]
- [12] Kuklev V. A. Metodologiya mobilnogo obucheniya (Methodology of mobile learning). – Ulyanovsk: UIGTU, 2006. – 254 s. [in Rus.]
- [13] Kasatkina N. N. Teoriticheskie osnovy mobilnogo obucheniya inostrannym yazykam (Theoretical foundations of mobile learning in foreign languages) // Yaroslavski pedagogicheski vestnik. – 2016. – № 5. – S. 147-151. [in Rus.]
- [14] Asanova D., Prlepesova A. The role of educational mobile apps in learning English (non-linguistic specialties) // Vestnik Karagandinskogo universiteta. Seriya “Pedagogika”. – 2020. – №2(98). – P. 121-125.
- [15] Odinkaya M. A., Kollerova M. V. Rol obrazovatelnykh mobilnykh prilozheni v izuchenii angliskogo yazyka (The role of educational mobile applications in learning English) // Interaktivnaya nauka. Pedagogika. – 2017. – 12. – S. 100-102. [in Rus.]

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ПРЕПОДАВАНИИ КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ ОТКРЫТЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПЛАТФОРМ В ОБУЧЕНИИ ЯЗЫКУ

*Абнасырова Ж.Р.¹, Искакова Ж.², Ескермесова Г. А.³, Сатбекова А.А.⁴

^{*1}к.ф.н., ассоц. профессор, SDU University, Каскелен, Казахстан
e-mail: raikhan.abnassyrova@sdu.edu.kz

²к.ф.н., Национальный научно-практический центр «Тіл-Қазына»
имени Ш.Шаяхметова, Астана, Казахстан, e-mail: oazis-jas@mail.ru

³PhD, Казахский национальный женский педагогический университет
Алматы, Казахстан, e-mail: gulnar_9.12.81@mail.ru

⁴д.п.н., профессор, Казахский национальный женский педагогический
университет, Алматы, Казахстан, e-mail: satbekova@mail.ru

Аннотация. В постоянно развивающемся образовательном ландшафте интеграция технологий значительно изменила традиционные методы обучения. Одна из наиболее важных областей, подверженных изменению парадигмы – это методология обучения языку. В настоящее время платформы онлайн-образования стали мощным инструментом, позволяющим эффективно и доступно изучать язык. Широкое распространение интернета и растущее количество цифровых ресурсов открыли новую эру в лингвистике, предоставив учащимся беспрецедентные возможности овладеть различными лингвистическими навыками, общаться со спикерами по всему миру и адаптировать учебный процесс в соответствии с их личными предпочтениями.

Целью исследовательской работы является раскрытие развития цифровой революции в контексте глобальных онлайн-платформ для изучения языка и способы их исследования.

В статье были приведены мнения отечественных ученых и методистов, занимающихся методикой преподавания казахского языка как иностранного языка, об эффективных методах и методиках преподавания языка. В связи с тем, что сейчас ведется изучение методики преподавания казахского языка через открытые образовательные платформы, проведен теоретический анализ методики преподавания языка мировыми учеными как иностранного через открытую образовательную платформу и кратко рассказано о проектах ученых в данном направлении.

В заключении статьи сделан вывод, что рынок языкового обучения в мире развивается с помощью новых технологических возможностей через широкое использование интернета и мультимедиа, крайне необходимо изучить мировые открытые образовательные платформы в обучении казахскому языку как иностранному и создать языковые платформы, ориентируясь на самые передовые модели.

Ключевые слова: открытая образовательная платформа, дистанционное обучение, обучение казахскому языку как иностранному, цифровые технологии, казахский язык, инновационные подходы, мультимедиа, онлайн образование, языковая платформа, мобильное приложение

INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING THE KAZAKH LANGUAGE: IMPACT OF OPEN EDUCATIONAL PLATFORMS ON LANGUAGE TEACHING

*Abnassyrova R.¹, Iskakova Zh.², Yeskermessova G.³, Satbekova A.⁴

^{*1}Candidate of Phil.Sc., Associate Professor, SDU University, Kaskelen,
Kazakhstan

e-mail: raikhan.abnassyrova@sdu.edu.kz

² Candidate of Phil.Sc., The National Scientific and Practical Center "Til-Kazyna" named after Sh. Shayakhmetov, Astana, Kazakhstan, e-mail: oazis-jas@mail.ru

³PhD, Kazakh National Women's Teacher Training University
Almaty, Kazakhstan, e-mail: gulnar_9.12.81@mail.ru

⁴ Doctor of Ped.Sc., Professor, Kazakh National Women's Teacher Training University, Almaty, Kazakhstan, e-mail: satbekova@mail.ru

Abstract. In the ever-evolving educational landscape, the integration of technology has significantly changed traditional teaching methodologies. One of the important areas that has undergone a paradigm shift is language teaching methodology. Nowadays, online educational platforms have emerged as a powerful tool for effective and affordable language learning. The ubiquity of the Internet and the proliferation of digital resources have ushered in a new era in language education, giving learners unprecedented opportunities to acquire a variety of linguistic skills, connect with speakers around the world, and personalize their learning experience.

The purpose of this research paper is to reveal the secrets of this digital revolution by looking at the world's online platforms for language learning and how it is studied.

In the article, the opinions of domestic scientists and methodologists who are engaged in the methodology of teaching the Kazakh language as a second language about the effective methods and methodology in language teaching were presented. In addition, since the study of the methodology of teaching the Kazakh language through open educational platforms is now being undertaken, a theoretical analysis of the methodology of teaching the language as a foreign language by world scientists through an open educational platform was made, and the projects of scientists conducting research in this direction were briefly mentioned.

As a conclusion of the article, at a time when the language teaching market in the world is developing with the help of new technological possibilities with the wide use of the Internet and multimedia, it was concluded that it is very necessary to study the global open educational platforms for teaching the Kazakh language as a foreign language and to create language teaching platforms based on the most advanced models.

Keywords: open educational platform, distance learning, Kazakh language teaching as a foreign language, digital technologies, Kazakh language, innovative approaches, multimedia, online education, language platform, mobile application

Статья поступила 31.01.2024